UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini, ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Alienatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

Visual Library

erarium teneat Bart.l.2. C. de aduoc. diuer.iud.

22 ADVOCANTES scienter pro excommunicato nominatim in crimine, pro quo fuit excommunicatus, sunt excommunicati, quia participant in crimine criminoso. infrà excommunicatio. §. 25. Similiter si hæreticis præstent patrocinium: & possunt contra eos inquisitores procedere, & sunt suspensi ab officio. cap. si aduersus de hæretic. Quædam personæ prohibentur per canones aduocare, infames scilicet, surdi, muti, cęci penitus, perpetuò furiosi, impuberes vsque ad annum 18. seruus, fœmina, passus voluntatiè muliebria, & alij. de quibus in l.1. ff. de postu. & 3.q.7.c. infames. §. tria.

AFFINITAS, infrà, vbi Impedimentum.

AGRESTA.

AGresta non est vinum, ideo in ipsa non potest confici sanguis Christi, est enim in via generationis: cum musto tamen potest confici, quia iam species vini completa est, quanuis non sit decens cum musto confici, quia nõ est adhuc purgatum. Ex S. Tho. 4. sen. d.11.q.1.a.3.q.3.

ALCHYMIA.

1 ALCHYMIAE ars secundum se non est illicita, si fiat sine fraude, nec est peccatum vendere per alchymiam factum pro re, quæ est, sicut de alijs rebus artificialibus. Non tamen licet vendere illud pro re, quæ apparet, quæ in veritate non est, quoniam hoc est decipere proximum: secundũ Caiet. ibi.

2 SI per alchymiam verum aurum posset fieri non esset illicitum vendere illud pro vero auro: secundum Th. secunda secundæ. q.77. ar.2. ad 1. An autem hoc sit possibile, dubitationem habet. Apud S. Thom. non habemus, quòd verum aurum per artem possit fieri, licet secunda secundæ, vbi suprà, dicat, quòd si fiat verum aurũ, potest vendi: sed potius videtur dicere in 2.d.7.q.3.a.1. q̃ verum aurũ per artem non possit fieri, propter suam perfectionem, neque verum argentũ. Hoc etiam tenet de deposi. q.6.a.1. ad 18. potest tamen fieri aliquod, quod est propinquum auro & argento. Caiet. tamen in secunda secundæ, vbi suprà, dicit quòd S. Thom. non reputat impossibile, per alchymiam fieri verũ aurum & argentum. Quando ergo dicit, quòd non potest fieri, dicit quia nunquàm, aut rarò fit, potest tamen fieri ab habente veram artem, si talis esset.

3 OLDRADVS in cons.69. tenet etiam quòd hæc ars est licita, dummodò non fiat per artem magicam, vel aliam artem, legibus odiosam. l. vnica. C. de 3. thesaur. vnde Angel. ibi videtur tenere, quòd hæc ars sit simpliciter damnanda, propter rationes quas ibi adducit.

ALIENATIO.

1 ALIENATIO est actus, per quem trãsfertur dominiũ. si propriè sumatur C. de fund. dor. l.1. sumpta verò cõmuniter, includit emphiteosim, locationem ad longũ tempus, venditionem sub conditione, donationem, vẽditionem, permutationem, ac perpetuum contractum. in c. nulli liceat. de reb. eccl. non alien. & in materia odiosa capiemus propriè, & strictè, in materia fauorabili largè, & communiter. secundum Panor. ibidem.

2 CVI prohibetur alienatio, prohibetur etiam locatio, & fructuum venditio ad longum tempus. Panor. in d. c. nulli. & est text. cum glo. in cle.1. de reb. ec. non alie. & Ioan. Andr. Modicum verò tempus quid sit: secundum gloss. in d. cle. relinquitur arbitrio iudicis, propter varias locorum consuetudines. Dicit tamen gloss. in l.1. ff. de superfi. §. quod autẽ. quòd modicum tempus est infra decennium, perpetuũ autem est 30. annor. secundum gloss. 12.q.1. in c. horrius. vel q̃ durat quandiu viuit is, cui conceditur. c. præcariæ. 10.q.2. vel durat quandiu pensio soluitur Inst. de loca. §. adeo. vel quod durat vsque ad quartam generationẽ. auth. de non alien. emphit. Verum tamen Paulus in extrauagãt. quæ incipit:

cipit: Ambitiosæ cupiditati. fulminauit excommunicationem contra alienantes vel locantes quomodolibet vltra triennium, quo ad res ecclesiasticas. Vide in fine Sil. ibi est totum decretum.

3 SOLVS prelatus potest alienare bona mobilia, quæ cõmodè seruari non possunt, vt sunt vestes triticæ, fructus, & huiusmodi: secũdum gloss. in d.c. nulli. pretiosa verò, quæ seruari possunt, & quæ faciunt fructum, nõ alienantur sine solennitate. Res enim immobilis, & mobilis pretiosa, in hoc æquiparantur: vt in l. lex. C. de admi. tutor.

4 PECVNIA non est de his, quę seruando seruari possunt: secundũ Pan. in d.c. nulli. nisi ad emenda immobilia deputata esset, vel in magna quantitate consisteret.

5 ID quod habet fructum, & est in magna quantitate, & nõ consumitur infra triennium, dicitur quòd seruando seruari potest, & sic alienari non potest. infrà. Locatio, vide aliquid. Et infrà §. 10.

6 IN alienatione rei ecclesiasticæ: secundum Panor. in c. cum Apostolica. de his quæ fiunt à præla. quinque requiruntur. Primò, tractare an expediat, vel non. Secundò, capituli consensus. Tertiò, quod pro ecclesiæ vtilitate fiat. Quartò, superioris authoritate. Quintò, cũ subscriptione c. tua. de his quę fiunt à præl. & in d.c nulli. Subscriptio nunquam requiritur, nisi in casibus in iure expressis: secundũ Panor. ca. primo. de his quæ fiunt à prælat. allegantem regulam Innocen. Et tantùm hæc tria, videlicet, venditio, permutatio, & donatio, requirũt subscriptionem. in d. cap. tua. hæc tamen subscriptio non oportet fieri manu clericorum, aut religiosorum, sed sufficit manu notarij fieri: vt consuetudo declarat.

7 VNVS tractatus solennis sufficit, et non requiruntur tres: secundum Panormita. ibi in d. ca. tua. qui tractatus non requirit consensum, sed quandam discussionem circa rem disponendam: vt dicit gloss. ibi. Primò enim discutitur, an magis expediat alienare hoc, vel illud, vel alio modo ecclesiæ subueniri possit, & post peruenitur ad consensum per alienationem.

8 SI tractatus præcessit, in quo deliberauerunt alienare, valent consensus Canonicorum non habiti in communi, secus quãdo non pręcessit, quia requiritur consensus in cõmuni: secundũ gl. & sic cõcordãt opiniones Doctorũ quidam dicunt, quòd non valet: vt Bart. Host. & Inno. aliqui verò, quòd sic. vt Goff.

9 CAVSAE alienandi secundũ Pan. sunt quatuor. in c. nulli. de reb. eccles. non alien. Prima est necessitas, si debita vrgeant, & de fructibus ecclesiæ non possit satisfieri. Secunda vtilitas vt scilicet rem meliorem habeat. 10. q. 2. c. hoc ius. Tertia pietas c. sanctorum. 12. q. 2. Quarta incommoditas: vt quia res magis damnosa, quàm vtilis est ecclesiæ: vt in c. terrulas. 12. q. 2. & ibi gloss.

10 AD hoc, quòd res ecclesię sine prędictis solennitatibus possint alienari, requiritur, quòd sint res mobiles, ita quòd non habeant locum determinatum, à quo non possunt transferri. Secundò, quòd non possint commodè seruari, quod est quãdo infra triennium consumuntur: vt dictum est. Tertiò, quòd non sint res pretiosę cultui diuino deputatæ. Reliqua possunt alienari. Hæc ex supra dictis iuribus patent. & Alberic. in authentic. hoc ius. C. de sacro sanct. eccles. An res sacræ possint vendi, infrà Emptio. §. 14.

11 NOMINE mobiliũ & immobiliũ, non veniunt iura, actiones, & nomina debitorum propriè: secundũ Pan. in d.c. nulli. vnde consuluit Oldra. Si princeps relinquit bona mobilia distribuenda, non veniunt pœnæ nondum exactæ. Si quis tamen volens cõprehẽdere totum patrimoniũ suum, facit solùm mẽtionem de mobilibus, & immobilibus, intelliguntur etiam actiones, iura, & nomina debitorum

comprehensa. Idem die de fructibus, siue annuis redditibus: qui tamen alienari non possunt sine debita solennitate, cùm sint de his, quæ seruando seruari possunt, licet quidã dixerint consulendo, quòd ex magna causa possunt.

[12] In ecclesijs non cathedralibus sed inferioribus, vbi ecclesiæ non habent capitulum, non requiritur prædicta forma in alienatione rerum immobilium, sed sufficit superioris cõsensus: secũdum Pan. vt refert Ge. in ca.1. de reb.eccles.non alie.l.6. ar.in cle.1. eo. tit. Causa tamen legitima semper requiritur: vt in d.cle,

[13] Si propter aliquod impedimentũ Episcopus capitulum nõ haberet, debet aduocare aliquos clericos honestos: secundum Pan.in c.1.de his quę fiunt à præla.

[14] Superior, ad quem recurrendum est causa alienationis, in non exempris, est Episcopus proprius: in exẽptis, eorum prælatus, vt abbates in ecclesijs eis subiectis, prouinciales in ordine prædicatorum, & ministri in ordine minorum: vt elicitur ex d.cle.1. & per Car.c.statuimus.de transact.

[15] Recipiens rem ecclesię prędictis solennitatibus non obseruatis, tenetur eam restituere ecclesiæ, cũ fructibus perceptis, nec pretium potest repetere, nisi sit conuersum in bonis ecclesiæ.arg.in cap.1.de deposi.quia secundum Panor.in d.c.nulli. Alienatio est nulla, non seruata forma, quæ dat esse rei. In conscientia tamen, quãdo affuit causa legitima alienationis, & non fuit deceptio, non tenetur restituere, quia istæ solennitates, adinuentæ sunt ad tollendas deceptiones. Hoc ponit Pan.in c.quia plerique. de immu.eccle.

[16] Praelatus ecclesię nõ potest renuntiare exceptioni competenti ecclesię, aut transigere euidenter in damnum ecclesiæ: secundũ Pan.& Inn.in c.1.de depos.nisi ex speciali concessione Papæ, ex quo infertur, quòd nõ potest cedere liti, & causæ, aut transigere, nisi sit causa euidens, & debita solennitas, si actio sit ad rem immobilem.iuxta not.in d.c.nulli. Secus si ad rem mobilem: vt not.glos. in d.auth. hoc ius. Aliqui autem tenẽt, quòd indifferenter potest, quia stat in acquirendo, secus circa rem iã acquisitam immobilem.

[17] Praelatus solus sine solennitate potest repudiare hęreditatem, seu legatum delatum ecclesiæ: vt tãgit Fede.consil.9. & Pa.c.1.de dol. & cõtu. quia nondum ecclesię acquisitum est dominum ante acceptionem legati licet Pan.de Cast.cons.11. dicat, quòd non. Primum tamen est verum. Vnde monasterium quando renuntiat hæreditati, quæ debet prouenire ei ex successione fratris, non dicitur alienare: vt incurrat pœnas iuris: quia non est adhuc verè ius sibi acquisitum.

[18] Si prælatus iurauit non alienare simpliciter, intelligitur non de re modica.quæ sine solennitate alienari potest, sed de magna, & de alienatione illicita, secundum Panormit.in capit. vt super.de reb. eccle. quia iuramentum est stricti iuris.arg.in capitu. penultimo.de iureiur.Si iurauit nõ alienare inconsulto papa, aut sine licentia superioris, tunc intelligitur, tam de licita, quàm illicita, quam non potest facere sine conditione interueniente, etiam si adsit ecclesiæ vtilitas, & necessitas, sicut poterat in primo iuramento. Si tamen summa necessitas immineret, quæ tantam celeritatem requireret, quòd à papa consilium, vel à superiore licentia haberi nõ posset, tunc credit Panormit. in cap. fin.de reb.ecclesi.posse alienare, non obstante iuramento. Hoc facit pro religiosis, qui sæpe suum superiorem à remotis habent, & non ita citò possunt habere ab eo recursum.

[19] Praelatus potest facere alienationem, etiam suis consanguineis, secundum Panorm.in cap.vt super.de reb.eccles.non alien. Non tamen hoc potest œconomus, vel alij, secundum eundem Panor. ibi, quamuis in conscientia ex causa legitima, & sine fraude excusentur, & valeat talis alienatio

ar.capi.1.de coha.cle.& mu. in tex.& in glo.

20 TERRAE incultæ,datę ad culturam cum promissione dandi eas ad emphiteosim, post culturam possunt dari existentibus ex stirpe,siue eorum hæredibus, alijs verò non, nisi seruata debita solennitate, quia non amplius syluestres sunt, secundum Pan. in capit.ad aures,de rebus eccles. non alien.

21 SI bona redeant ad ecclesiam pleno iure,quia finitum est tempus concessionis,vel ex defectu hæredum vasalli,vel emphitentæ, vel propter eorũ delictum,quia non soluerunt pensionẽ,vt in cap. potuit.de locat. possunt alteri dari sine solennitate,etiamsi iurasset non alienare,nisi fuissent applicata mensæ,& esset notum.Et dicuntur applicata mensæ,quę sunt monasterio,quantum ad ius & vsum incorporata. Et si stetissent per annum applicata monasterio,dicerentur esse de mensa.Tex.est clarus in ca. 2.de feud. hæc secundum Pan.in ca. si super. de rebus eccles.non ali. Vide ibi tex. & Federic.consilio. 174. circa medium, infrà,feudum.§.19.

22 SEDE vacante,bona ecclesię episcopalis,quæ seruãdo seruari non possunt, sine alia licentia per œconomũ, vel capitulum,poterunt vendi,secundum Pan.in ca.1.ne se.va.si verò sint bona, quæ seruari possunt in ecclesia episcopali,non poterunt vendi sine licentia Papæ.arg. in c.1.de reb. eccles. non ali.l.6.In ecclesijs autem inferioribus, magna vrgente necessitate,ecclesiaque diu sit vacatura,nec commodè creatio alterius prælati expectari potest, tunc stantibus his duobus casibus,secundum Innocen. dabitur curator bonis & per illum fiet alienatio, nec prius poterit fieri,etiã per archiepiscopum,vt in d.cap.1. in 6. de reb. eccle.

23 NON valet alienatio facta à schismaticis,vel intrusis:de schismati.ca.1. 12.q.2.capitu.alienationis, & qui sic recipit, tenetur restituere cum fructibus, etiam qui à iusto possessore possent recipi,de restitut.spol.c.grauis.Et est excommunicatus, qui talibus alienationibus innititur,infrà,Excommunicatio.62.

24 PRAELATVS habẽs bona distincta à bonis capituli, potest illa concedere alicui ad ipsius prælati placitũ sine capituli consensu,& alia solẽnitate secundum Pan.in c.continebatur, de his quæ fi.à præla.

25 ALIENATIO rerũ minorum, secundum Innocen.in capi.primò,de reb.eccle. non alie.requirit solennitatem,scilicet causæ cognitionem,decretum, & causam legitimam, & verum est etiam in mobilibus pretiosis, alias habent contra possidentem rei vindicationem,& actionem tutelæ,vel negotiorum gestorum,contra tutorem, vel curatorẽ.ff.de re.eo.qui sunt subtute.l.magis puto.§.si es,& C.de preci.im.l.& sic præses. Nota,quòd decretum est sententia, & non imponitur sine causæ cognitione, & ideo in scriptis est dandum,secundum Innocen.vbi suprà,& in dict.§.si es,quamuis in iure decretum sæpe dicatur authoritas.C.de mil.vest.l.j.

26 ALIENATIO facta per eum,qui commisit capitale crimen, & ad piam causam,tenet, secundum inno. in ca. quia propter.de elect. dummodò fiat ante sententiam. C. de bon. dan. l. si quis post hanc,quæ præcepit vt illius, qui capitale crimen commisit, bona publicentur,scilicet inuenta post sententiam, vel quæ ex suspitione pœnæ sunt alienata.ff.de don.causa mor. l. si aliquis.Fallit tamen in crimine læsę maiestatis, & hæresis, vt in capitul. eum secundum,de hæret. lib.6. quia sunt in commissum à die commissi criminis.infrà, donatio.§.4.idem die in omni crimine,quo perpetrato ipso facto bona perpetrantis essẽt confiscata.

27 ALIENATIO facta in fraudem creditorum,vel patronorum,non valet,secundum Innocen.vbi suprà, sed debet reuocari.ff.de his quæ in fraud. cre.per totum, etiam si non sit facta in fraudem,sed fraus est in ipso facto,

reuocatur ff.eod.titu.l.omnes. §.Lucius.

28 FRATRES prçd.congregationis olim Lombardiæ alienare possunt cũ licentia Vicarij generalis ,ex gratia Sixti papæ : nunc verò cum licentia sui prouincialis.

29 QVOD donatum fuit, vel legatũ ecclesiæ,cum hac conditione , vt non possit alienari,secundum doc. & præcipuè Hug.& 10.q.1.c.sic quidam,& Anto.quando ecclesia alias possessiones non habet,pro vtilitate, & cęteris casibus in iure permissis , potest alienari.12.q. 2.c. aurum .quia pactum, ne liceat mihi rem meã alienare, à iure reprobatur.ff.de pact.l.pe.Idem sentit Gof . Hoc placet Panorm . quia si donator aliter sensisset , non fuisset mentis cõpos. Quòd si legaretur Monasterio, quòd possessiones tenere nõ potest,cum additione pœnæ,si alienetur,locum non habet talis pœna,quia conditio tanquàm turpis habẽda est, secundum Archiep. Posset ergo vendi in quocunque casu,etiam extra necessitatem.

30 QVOMODO intelligatur vtilitas ecclesię,pro qua debeat fieri alienatio? dicit Lan . quòd pretium rei venditæ sit versum in euidentem vtilitatem, & perpetuam . Zabar.tamen in cle. monasteriorum.eod.titu.dicit , quòd est necesse.quòd duret versum in vtilitatem, nec oportet emptorem scire, ad quem vsum pecunia conuertatur. secundum glo .10. q .2.cap. ea enim.§ hoc ius . sed sufficit probare ecclesiam tũc indigere pecunia,reliquum autem relinquat vendentiũ conscientijs. An constitutio Pauli. 2.de non alienando vltra triennium sub pœna excommunicationis teneat,dic vt in excommunicatione 62.conclusum est.cui & Caiet.in summa de excommunicatione. c.75.consentit.

ALIMENTVM.

1 ALIMENTORVM nomine secundũ Canonistas veniũt in legatis,vestimenta,& calciamenta.ff.d.ali. & ci.leg.l.legatis . Idem si legatus est victus.ff.de verb.sig.l.verbo victus, secus si cibaria sunt relicta ff.de ali . & ci.lega.l.antepe. Item veniunt nomine alimentorum medecinę. Imò in l. si cum dotem.§.si maritus.ff. sol.ma. & nomen Vitæ necessaria , importat vestes,cibos,medicinas, & huiusmodi,sicut dicimus de alimentis legatis, in d.l.legatis. Et ille cui debentur alimenta,debet habere expensas pro studio,sine quo viuere non posset secundum decẽtiam suæ personæ, puta pro grammatica , & huiusmodi, secus de expẽsis in studijs in quibus dicitur militare,vt tenet Bar.& not. in l.de bonis.ff.de Car.edict.§. nõ solùm infrà. Legatum.§.31.

2 FILII à parentibus,& parentes à liberis sunt alendi.C.de al. li. à pa.l.1. Intellige quando ille,qui petit,est inops,& alius est diues. Et si ex arte sua potest se pascere,non debet petere alimenta,nisi sis infirmus.ff.de libe . agno.l.si quis.Idem dic de emancipatis. vt in d.l.si quis.

3 NEPOS ex filia pascetur ab auo materno,si nõn possit ali à paterna linea, arg in.d.l.si quis. Idem dic de filio adoptiuo.

4 VXOREM,nutrum , & pronurum alet vir.ff.de do.inter vir.& vxor. l.si quis pro vxore , nisi in contrariũ fiat pactio.Nor.secundum Barrol.in d.l.si quis quòd pater tenetur ,alere filium non ex iure patrię potestatis, sed naturali iure,& ex charitate.

5 VXOR locuplex , alet virum inopem, & econtrà , nisi essent in culpa, qd si fiat diuortiũ,& vir dedit causam diuortij,filius minor triennio,nutrietur apud matrem expensis patris , nisi mater ad secundas nuptias transierit . Si verò dedit causam mater , apud patrem aletur expensis matris locupletis,nisi pater minus idoneus sit, quia tunc apud matrem locupletem . Quod si alter eorum esset infidelis,apud fidelem sunt nutriendi liberi.C.de diuor.& fac.ap.quem liber. edu.l.vnica.& in auth.si pater.ibi posita. De hoc vide infrà Matrimoniũ, §.40.

6 DE iure canonico secundum Pan.

in